Диссертациялық жұмысты жоспарлау және өткізу

Дәріс 9

Ғылыми деректер базаларымен жұмыс істеу

PhD, доцент
Мусагалиева Айжан Ниазбековна

Дәрістің мақсаты – ғылыми деректер базаларын тиімді пайдаланудың принциптері мен әдістерін меңгерту және халықаралық библиографиялық ресурстар арқылы зерттеу сапасын арттырудың кәсіби дағдыларын қалыптастыру.

Негізгі сұрақтар

- Ғылыми деректер базаларының мәні және типологиясы
- Халықаралық библиографиялық платформалар: Scopus, Web of Science, Google Scholar
- Толықмәтінді деректер базалары: ScienceDirect, SpringerLink, JSTOR
- Қазақстандық және аймақтық деректер базалары
- Жетілдірілген іздеу стратегиялары (advanced search)
- Дереккөздерді басқару және библиографиялық менеджерлер

Ғылыми деректер базалары деген не?

Ғылыми деректер базалары - рецензияланған мақалаларға, монографияларға, конференция материалдарына, көрсеткіштерге қолжетімділік беретін ақпараттық-аналитикалық платформалар.

Негізгі функциялары:

- ғылыми ақпаратты іздеу;
- цитаталар мен авторлық көрсеткіштерді бақылау;
- жарияланым сапасын бағалау;
- зерттеу трендтерін анықтау.

Scopus деректер базасы

Elsevier компаниясының жетекші библиографиялық платформасы

23 000-нан астам ғылыми журнал

Негізгі көрсеткіштері:

- **CiteScore**
- **SJR (SCImago Journal Rank)**
- **SNIP**

https://www.scopus.com/

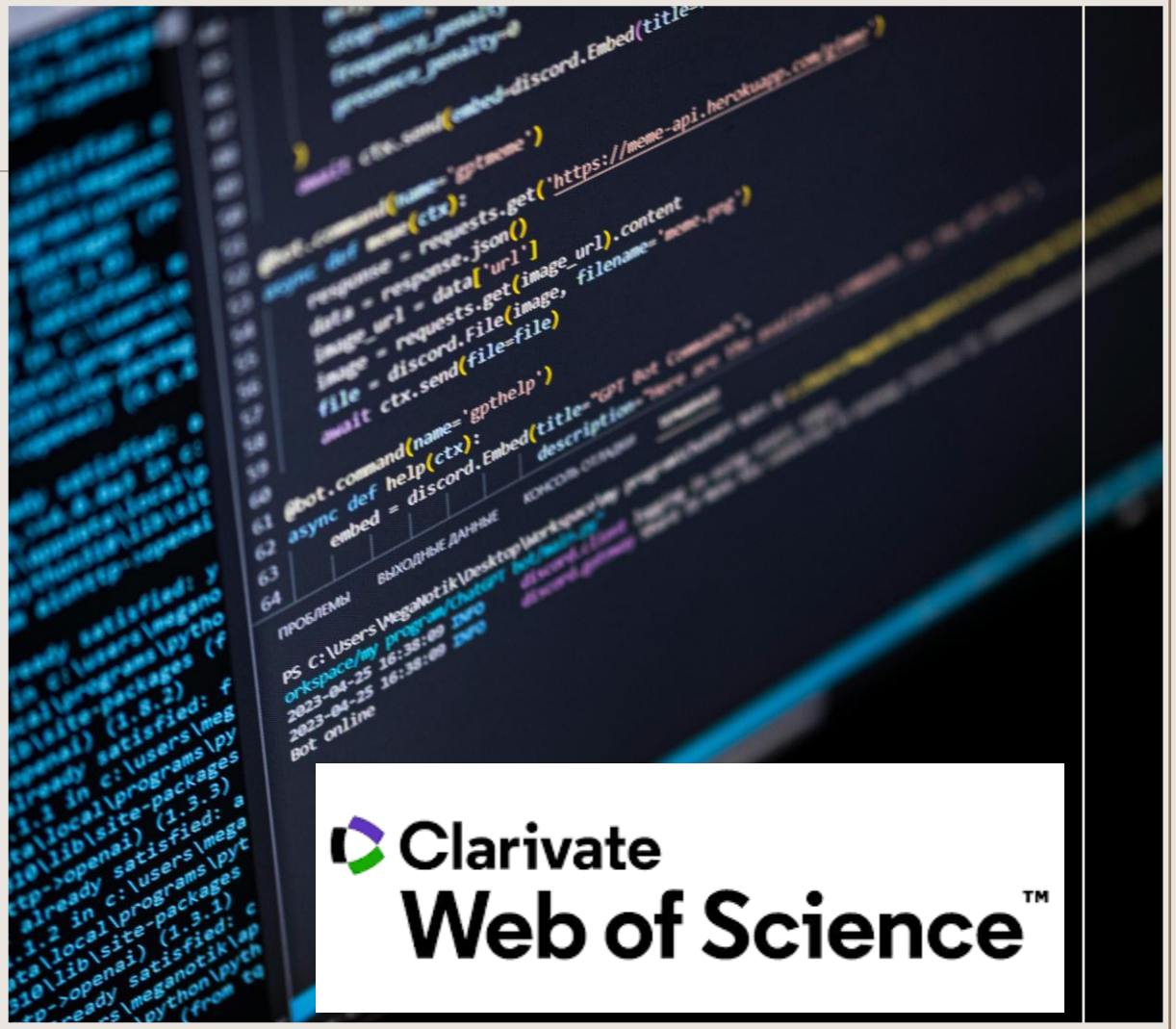
Функциялары:

- **Автор профилін бақылау**
- **Мақалаға сілтемелерді қадағалау**
- **Журналдарды бағалау**

Салалық индекстелу жоғары, ғылыми қауымдастық кең қолданады.

Web of Science

•Ең беделді индекстелген журналдар жинағы (SCI, SSCI, AHCI)
•Журнал сапасын бағалау көрсеткіші:
• **Impact Factor (Web of Science Journal Citation Reports)**
•Қосымша құралдар:
• Publons (peer-review профилі)
• EndNote (библиографиялық менеджер)
•Clarivate Analytics платформасы

https://www.webofscience.com/

Google Scholar

Еркін қолжетімді, кең қамтитын платформа

Артықшылықтары:

• Ашық дереккөздер

• Тез индекстелу

Кемшіліктері:

• Журнал сапасын ажыратпайды

• Техникалық есептер мен репозитарийлер де шығуы мүмкін

Ғалымдар үшін қосымша функциялар:

• Автор профилі (h-index, i10-index)

https://scholar.google.com/

Толықмәтінді деректер базалары

ScienceDirect	SpringerLink	Wiley Online Library
• Elsevier толықмәтінді платформасы • 2 500-ден астам журнал, 40 000+ кітап	• Табиғи ғылымдар, инженерия, экология, география саласында өте кең қор	• Ғылыми мақалалар, оқулықтар, анықтамалықтар • Ғылыми мақалалар, оқулықтар, анықтамалықтар

Қазақстандық және аймақтық деректер базалары

Қазақстан ұлттық электрондық кітапханасы

Ұлттық ғылыми-техникалық ақпарат орталығы

ҚР Ұлттық статистика бюросы – ресми статистикалық деректер

РИНЦ / eLIBRARY.ru – ресейлік индекстелген басылымдар

Іздеу стратегиялары

Негізгі кілт сөздермен іздеу

Автор бойынша іздеу

Журнал бойынша іздеу

Мақаланың жылын көрсету

Қарапайым логикалық операторлар:

- AND
- OR
- NOT
- “...” (дәл фраза)

Жетілдірілген іздеу

- Тақырыптық салаларды шектеу
- Мақаланың типін көрсету: review, article, book chapter
- Жарияланым диапазоны: соңғы 5–10 жыл
- Деректерді сүзгіден өткізу:
- ел, ұйым, журнал санаты
- Scopus-қа тән өрістер: TITLE-ABS-KEY
- Бірнеше айнымалыны қатар қолдану:
- Author AND Topic
- Title AND Keywords

Дереккөздермен жұмыс

Mendeley

Автоматты библиография

PDF файлдарын аннотациясы

Үйлесімді форматтар: APA, Chicago, Harvard, IEEE

https://www.mendeley.com/

Zotero

Браузерден тікелей дереккөздерді сақтау

Citation Style Language

https://www.zotero.org/

EndNote

Web of Science интеграциясы

Кең көлемді дереккөздермен жұмысқа қолайлы

https://endnote.com/

Ғылыми деректерді бағалау критерийлері

Бақылау сұрақтары

- Толықмәтінді платформалар қандай мақсатта қолданылады?
- Google Scholar деректерін қолдануда қандай шектеулер бар?
- Advanced search стратегиясының артықшылықтары қандай?
- Библиографиялық менеджерлердің рөлі неде?
- Журнал сапасын бағалауда қандай көрсеткіштер пайдаланылады?
- Scopus пен Web of Science деректер базаларының негізгі айырмашылығы неде?

Әдебиет тізімі

1.Әбдіғаппарова, Қ. У., Смағұлова, Ш. Қ. Ғылыми зерттеу әдістемесі : оқу құралы. – Алматы : Қазақ университеті, 2016. – 240 б.

2.Тихомиров, Н. П. Методология научных исследований : учебное пособие. – М. : Юрайт, 2020. – 289 с.

3.Бабби, Э. Практика социального исследования. – СПб. : Питер, 2021. – 608 с.

4.Elsevier. *Scopus Content Coverage Guide.* – Amsterdam, 2023.

5.Clarivate. *Web of Science Core Collection: Journal Selection Process.* – Philadelphia, 2022.

Назарларыңызға рақмет!

Мусагалиева Айжан Ниазбековна

+7 747 387 87 85

aizhan.mussagaliyeva@kaznu.edu.kz